

Teatr im. J. Słowackiego
w Krakowie

T **GDAŃSKI**
TEATR
SZEKSPIROWSKI

1989
MUSICAL

**PROPOZYCJE LEKCJI
W SZKOLE**

LEKCJA I – LIST DO „CIOCI Z AMERYKI”

(wydarzenia grudnia 1970)

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 45 MINUT

- Nauczyciel robi krótkie wprowadzenie. Jakie były przyczyny wydarzeń grudniowych? Co się wydarzyło? (5 minut)
- Wspólnie oglądamy film: [STOCZNIA GDAŃSKA. MIEJSCA, LUDZIE, HISTORIE | Grudzień '70.](#) Poproś uczniów, aby każdy zapamiętał jeden szczegół z filmu – coś, co ich zaskoczyło, zaintrygowało, zwróciło ich uwagę. Po wspólnym obejrzeniu poproś o ich odpowiedzi. W razie potrzeby możecie obejrzeć film jeszcze raz (10 minut)
- Ćwiczenie dla uczniów (indywidualne): napisz list do krewnego, który przebywa w dalekim kraju i nie wie nic o wydarzeniach w Gdańsku (Polsce). Pisz tak, jakbyś uczestniczył w tych wydarzeniach i nie wiesz jeszcze, jak się to zakończy. Możesz wcielić się w rolę zwykłego obywatela (kogoś, kto np. idzie ulicą, a wokół widzi czołgi i ludzi z bronią), możesz wcielić się w rolę kogoś z protestujących, a może kogoś z pacyfikujących strajk? Napisz, jakby to było dziś. Wymyśl, ile masz lat i jak reagujesz na te wydarzenia? (20 minut)
- Podsumowanie – uczniowie, którzy chcą się podzielić efektem swojej pracy, odczytują swoje listy na głos.

Nauczyciel nie komentuje (nie krytykuje), ale po odczytaniu prac kilku chętnych – powinien zapytać, jakie to było uczucie wcielić się w taką rolę? Czy ktoś, kto nie odczytał swojej pracy, chciałby się podzielić samym pomysłem – kim był i co opisał? (10 minut)

LEKCJA II – LIST DO „CIOCI Z AMERYKI”

(strajk 1980, 21 postulatów)

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 45 MINUT

Alternatywna wersja powyższej lekcji. Przeznaczona dla uczniów trochę młodszych, albo dla nauczycieli, którzy preferują łagodniejszą tematykę.

- Zadania i czas są te same. Ale oglądamy film: [STRAJK – POCZĄTEK](#)
- Uczniowie wcielają się w role strajkujących. W pytaniach, co czują, mogą się pojawić sugestie typu: „Czy czujesz ekscytację, radość ze wspólnoty, dumę z tego, że stawiasz opór? Czy może strach, niepokój, martwisz się, co z tego wyjdzie?”

LEKCJA III – DZISIAJ W WIADOMOŚCIACH

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: (90 MINUT, 2H LEKCYJNE)

Skorzystaj z portalu / [Bałtycka Biblioteka Cyfrowa](#)

W wyszukiwarce u góry wpisz np. „Gdańsk 1970”, albo „Gdańsk 1989”. Wyszukiwarka pokaże zachowane kopie

prasy z tego okresu i regionu. Po kliknięciu na konkretny numer czasopisma, po lewej stronie, pod zdjęciem pokaże się opcja: „pokaż treść”. W ten sposób możemy przeglądać całą zawartość wybranego druku.

OPCJA I

-

wyszukaj wcześniej treści z okresu, który Cię interesuje i wydrukuj je dla uczniów

OPCJA II

-

jeśli masz możliwość, poproś uczniów, aby kilkoro z nich przyniosło do szkoły laptopy i wokół nich stwórz grupy ćwiczeniowe (dzięki temu uczniowie sami mogą nauczyć się wyszukiwać zasoby i podnieść swoje kompetencje w tym zakresie)

ZAJĘCIA

- Dzielimy się na grupy (najlepiej 3) i każda grupa dostaje lub wybiera samodzielnie jedno czasopismo. Mają 45 minut na to, aby zapoznać się z jego treścią i przygotować się do „występu” na kolejnej lekcji.
- Zadanie polega na tym, aby wcielić się w rolę prezenterów studia telewizyjnego, którzy w skrócie zaprezentują nam najważniejsze wiadomości z danego dnia. Każdy uczeń może referować inne wydarzenia, lub mogą do robić dwójkami, trójkami.
- Na wiadomości każda grupa ma maksymalnie 10 minut – nie może przekroczyć czasu antenowego!
- Od nauczyciela zależy, czy poprosi, aby uczniowie skupiali się na życiu codziennym, na wydarzeniach politycznych i czy wszystkie grupy mają czasopisma z tego samego okresu, czy każda będzie dotyczyła innych wydarzeń.
- Na drugiej lekcji grupy prezentują swoje „wiadomości dnia”. Ustawcie krzesła i stoły tak, aby przypominało to studio telewizyjne.
- Po każdej prezentacji, pozostali uczniowie z klasy mogą wcielić się w obecnych przy nagraniu dziennikarzy i zadawać pytania na temat tego, co usłyszeli. Grupa zaś musi improwizować i odpowiadać tak, jak potrafi (5 minut pytań po każdej grupie).

LEKCJA IV – CO ON POWIEDZIAŁ?

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 45 MINUT

- Zadbaj o duże kartki (bryistol, kartki z flipcharta lub plakaty, po których z drugiej strony można pisać).
- Podziel uczniów na 3 grupy.
- Każda grupa dostaje jedną postać: Lech Wałęsa, Władysław Frasyniuk i Jacek Kuroń.
- Przygotuj dla każdej grupy wydrukowany oficjalny biogram danej postaci. Możesz się posłużyć [ENCYKLOPEDIĄ SOLIDARNOŚCI](#).
- ZADANIE: każda grupa ma 30 minut, aby stworzyć swoją postać. Zachęć ich, aby narysowali dużą podobiznę na środku kartki z imieniem i nazwiskiem u góry. Poproś, aby wokół tej postaci dopisywali wyłącznie ciekawe cytaty, które znajdą w Internecie (na zajęciach używamy komórek i innych urządzeń z dostępem do Internetu). Np. Władysław Frasyniuk o grudniu 1981: „Jest wojna, ale też nie wiemy, o co chodzi. To wygląda jak w komedii czeskiej - nikt nic nie wie”. Dopisujemy je w „chmurkach komiksowych”, zaznaczając, że to wypowiedź naszego „bohatera”. UWAGA – poproś uczniów, aby zapisywali sobie źródło i kontekst tych wypowiedzi (to pomoże w nauce weryfikacji źródeł).

- Po tym czasie (po 30 minutach) jedna osoba z grupy mówi swoimi słowami, kim była ich postać.
- Następnie pozostali prezentują ich postać ze znalezionymi cytatami.
- Czas na prezentację: 5 minut.
- Na koniec zapytajmy, co sądzą o tych postaciach. Czy coś ich zaskoczyło? Rozbawiło?

LEKCJA V – UCHWYCONE W OBIEKTYWIE

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 45 MINUT

Wybierz i wydrukuj ciekawe zdjęcia ukazujące ludzi z okresu prowadzącego do 1989 roku w jakiejś nieoczywistej sytuacji. Archiwum zdjęć znajduje się [TUTAJ](#).

WSTĘPNIE WYBRANE ZDJĘCIA

- Podziel uczniów na grupy. Niech każda grupa wybierze sobie jedno zdjęcie. Bez opisu i bez kontekstu.
- ZADANIE: Uczniowie ustawiają się tak, jak na wybranej fotografii. Robią tzw. „stop klatkę”. Wytrzymujemy chwilę, a następnie prosimy, aby ktoś z grupy (ktoś kto nie stoi w „kadrze”) opowiedział, w jakiej sytuacji ich zdaniem się znajdujemy. Co widzimy? Co się tutaj dzieje?
- Następnie uczeń opowiadający dotyka po kolei ramienia uczniów stojących nieruchomo. Dotknięty uczeń mówi jedno zdanie tak, jakby wypowiadał na głos myśli postaci, w którą się wcielił. Tak, jak by odpowiadał na pytanie: „co w tej chwili myślisz?” (15 minut)
- Wracamy do pracy w grupach, ale tym razem uczniowie dostają opis zdjęcia, nad którym pracowali. Mogą się posłużyć Internetem, aby dowiedzieć się więcej o kontekście zdjęcia.
- Robimy „stop klatki” jeszcze raz. Ale tym razem uczniowie wypowiadają swoje myśli już w kontekście historycznym. Co czuję w momencie, w którym to zdjęcie zostało zrobione (20 minut)
- Omówienie z uczniami zagadnień typu: „co znaczy kontekst zdjęcia?”, „czy łatwiej jest się wcielić w postać prawdziwą czy wymyśloną?”, „co myślicie - patrząc teraz na te zdjęcia, wiedząc, co one przedstawiają?”. Generalną myślą przewodnią rozmowy może być założenie, że fotografie są czarnobiałe, ale ludzie na nich uwiecznieni byli prawdziwi i myśleli i czuli tak, jak my dzisiaj” (10 minut)

Teatr im. J. Słowackiego
w Krakowie

**GDAŃSKI
TEATR
SZEKSPIROWSKI**

1989 MUSICAL

**PROPOZYCJE
W ECS**

Siła bezsilnych / oprowadzanie po wystawie stałej

OFERTA DLA UCZNIÓW KLAS 7-8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ
I SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Pustki w sklepach, reglamentowanie praw obywatelskich, wszechobecna propaganda – namacalnie doświadczymy beznadziei PRL, żeby docenić siłę samoorganizacji, która doprowadziła nie tylko do rozdarcia, ale i ostatecznego zerwania żelaznej kurtyny. Drogi do wolności brukowane były niezłomnością, ale i bezsilnością.

słowa klucze / ucisk, samoorganizacja, zwycięstwo

termin	/ poniedziałek, środa – piątek, godz. 10.00, 11.00, 12.00, 13.00
czas trwania	/ 90 minut
koszt	/ 22 zł/os., 1 nauczyciel na 10 uczniów bezpłatnie + 150 zł za usługę przewodnicką
miejsce	/ wystawa stała
zapisy	/ www.ecs.gda.pl/Formularz
płatność	/ wnieś nie później niż 72 godziny od chwili, gdy otrzymasz aktywny link do zapłaty

KIERUNEK 1989 / warsztaty

WARSZTATY DLA UCZNIÓW KLAS 7-8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ
I SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

'56, '68, '70, '76, '80 – instalacja KARDIOGRAM, prezentowana na finał wystawy stałej ECS, niczym zapis bijącego serca oznacza daty kolejnych ważnych zrywów społecznych. Niespokojny wykres burzliwych wydarzeń stabilizuje się wraz z Sierpniem '80, a kardiogram układa się w słowo „Solidarność”. Instalacja powstała na podstawie plakatu Czesława Bieleckiego z 1980 roku. Autor nie mógł jeszcze wówczas wiedzieć, że przyjdą czarne czasy stanu wojennego, a na prawdziwy przełom będzie trzeba poczekać aż do 1989 roku.

W 1989 roku historia potoczyła się w Polsce niczym z turbodoładowaniem.

1 stycznia – zniesiono kartki na benzynę, talony na samochody, kwity na węgiel, utrzymano kartki na mięso i jego przetwory.

4 stycznia – tygodnik „Polityka” zamieścił wywiad z przywódcą Solidarności Lechem Wałęsą pt. „...i dlatego musimy się dogadać”.

6 lutego – rozpoczęły się obrady Okrągłego Stołu.

4 czerwca – pierwsze częściowo wolne wybory w powojennej historii Polski. Przytłaczającą liczbą głosów zwyciężyli ludzie opozycji, idący po władzę pod marką Solidarność.

24 sierpnia – Tadeusz Mazowiecki otrzymał misję utworzenia rządu.

Chcemy opowiedzieć Wam o tym wyjątkowym 1989 roku – o przyczynach procesu zmian, jego przebiegu i skutkach, o ludziach i kontekstach, o solidarności i wolności.

Wszystkie drogi prowadzą do stołu / warsztaty

WARSZTATY DLA UCZNIÓW KLAS 7-8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ
I SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Wydarzenia 1989 roku ukażą się nam ze zdwojoną siłą. Chcąc zrozumieć '89, przejdziemy przez dziesięciolecia żmudnej pracy, ale i chwilowych porywów serca. Odkryjemy niezłomność oraz wytrwałość tych, którzy pragnęli zmiany. Przyjrzymy się czynnikom zewnętrznym, które sprzyjały klimatowi zmian. Pod wspólne obrady weźmiemy tezę „wszystkie drogi prowadzą do stołu”. Czy ów stół jest metą, a może wręcz przeciwnie, startem? Sprawdzimy wreszcie, jak wychwycić odpowiedni moment na dokonanie transformacji.

słowa klucze / protesty, organizacje, obrady Okrągłego Stołu, wybory, wolność

Tłum robi bum! / warsztaty

WARSZTATY DLA UCZNIÓW KLAS 7-8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ
I SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

BUM! – to odgłos wychodzenia ze strefy komfortu, w której wiemy stabilne życie, niewiele nas obchodzi i często nie dostrzegamy małych zmian, które stopniowo prowadzą do dużych, czasem nieodwracalnych.

TŁUM – bo w grupie siła! Cofniemy się w czasie do działalności opozycyjnej w PRL. Jak to się zaczęło?

Sprawdzimy, na czym polegało bycie w opozycji i do jakich metod uciekali się opozycjoniści. Weźmiemy bunt na tapet, żeby dowiedzieć się co oznacza i zastanowimy się, czy gen kwestionowania zastanej rzeczywistości to norma a może anomalia?

słowa klucze | bunt, niezgoda, opozycja, sprzeciw

Wrona orła nie pokona / warsztaty

WARSZTATY DLA UCZNIÓW KLAS 7-8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ
I SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Stan wojenny – sprawdzimy, co kryje się pod tym niepokojącym pojęciem. Przeniesiemy się do grudnia 1981 roku, żeby odkryć, jak z dnia na dzień zmieniła się codzienność Polaków. Analizując wspomnienia z tamtego okresu, weźmiemy pod lupę sytuację gospodarczą kraju. Oglądając propagandowe plakaty i rysunki satyryczne, postaramy się zdemaskować prawdziwe oblicze ówczesnej polityki. Wsłuchując się w protest songi z tamtego okresu, przedyskutujemy, gdzie współcześnie szukamy wytchnienia, doświadczając trudnych chwil. I odkryjemy reakcję społeczeństwa na rzeczywistość, którą przyniósł stan wojenny.

słowa klucze | kontrola, gospodarka, propaganda, kultura

Chodźcie z nami! / warsztaty

WARSZTATY DLA UCZNIÓW KLAS 7-8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ
I SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Tamci już strajkują! Naszym zadaniem będzie wydobyć z zapomnienia ponadczasowych wartości społecznych, takich jak współdziałanie i solidarność. Przeniesiemy się do Stoczni Gdańskiej z sierpnia 1980 roku i wspólnie przyjrzymy się wydarzeniom, osobom i wartościom, które motywowały do działania. Jak doszło do narodzin Solidarności? Wasza otwartość i twórcza, artystyczna współpraca pozwolą na znalezienie odpowiedzi na to pytanie.

słowa klucze | strajk, solidarność, jedność

termin	/ poniedziałek, środa – piątek, godz. 10.00, 11.00, 12.00, 13.00
czas trwania	/ 90 minut
koszt	/ 12 zł/os., 1 nauczyciel na 10 uczniów bezpłatnie
miejsce	/ wystawa stała, sala warsztatowa
zapisy	/ www.ecs.gda.pl/Formularz
płatność	/ wnieś nie później niż 72 godziny od chwili, gdy otrzymasz aktywny link do zapłaty